

לורנס פישר

"אהבה, היא מילה יפה..."

בולאון מספר 74

השבוע היה לנו תשעה באב ומה זה אומר עבורנו? ט"ו באב בפתח. מה זה אומר, חלקכם שואלים ומה זה משנה? כמובן זה עניין של אמונה (וגיל!) לפי התלמוד בנות ירושלים נהגו לצאת בבגדים לבנים ולחולל בכרמים. "ומה היו אומרות: שא נא עיניך, בחור, וראה מה אתה בורר לה; אל תתן עיניך בנוי – תן עיניך במשפחה". (מסכת תענית).

גם זה נלקח ממסכת תענית - "אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין, שלא לבייש את מי שאין לו... ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים".

הרצון שלנו להביע אהבה ולהעניק מתנות כסמל לרגשותינו העמוקים ביותר עולה בקנה אחד עם ערכי היהדות ועם המסורת. חלקינו נוהגים לעשות זאת בט"ו באב, אך המנהגים כיום דומים לאלו של יום ולנטיין הלועזי הנפוץ בפברואר. למה? קודם כל שיווק מוצלח של התאריך הלועזי ושנית למה פעמיים? גילוי נאות, אני לא נוהג את המנהג לא בולנטיין ולא בט"ו באב, לא בגלל שאני לא רומנטיקן, אלא בגלל שאני מבוגר כבר ויוקר המחיה לא מצדיק בזבז כסף. לא ששוקולד יוקרתי לא טעים אבל בעיני, אין שום דבר רע בשוקולד פרה משלנו.

טוב דיברנו על יום האהבה שלנו שלא זוכה לשיווק המגיע לו, למרות שרולדין וזר-4 יו שולחים לי רמזים (אולי בגלל שפעם שלחתי דרכם?). רציתי לדבר על ה-14 בפברואר, יום ולנטיין הידוע גם כחג האהבה הבינלאומי. שמו המלא של החג הוא יום ולנטינוס הקדוש (אם נשתמש בנוסח הלטיני של השם), וכמובן שם זה מעיד על מקורותיו הנוצריים.

מי היה הקדוש ולנטינוס? האמת היא, שאיש אינו יודע. על פי חלק מהמקורות החג הוא יוזמה של האפיפיור גלסיוס הראשון משנת 496 לספירה, והוא נועד לציין את הפיכתו של ולנטינוס לקדוש. אבל השאלה מיהו ולנטינוס נותרת ללא מענה. ראוי לציין כי בשנת 1969 הסירה הכנסייה הקתולית את החג מלוח השנה שלה, בטענה כי פרט לשמו של ולנטינוס הדבר היחידי הידוע עליו הוא שתאריך מותו הוא ה-14 בפברואר.

מקורו של השם ולנטינוס הוא מהמילה הלטינית וולאו, שפירושה "חזק". לפיכך אין זה מפתיע שאגדות רבות הקשורות בקדוש ולנטינוס מדגישות את כוחו, בצד חשיבותה של האמונה ברגעים קשים. אבל אגדות אלו אינן מקשרות את ולנטינוס דווקא לאהבה או לפיריון. לא ברור איפוא כיצד נוצר הקשר בין יום המוקדש לקדוש נוצרי זה לבין חג האהבה. הייתה תיאוריה לפיה הנוצרים "התלבשו" על חג פגאני שכלל טקס הקשור לפוריות, אבל היסטוריונים הפריכו תיאוריה זו.

יש אגדה רומנטית אודות מקורו של החג המקשרת אותו לנצרות, אך לא לאיש קדוש. באגדה מסופר שמקורו של החג הוא בתקופה הרומאית, כאשר ולנטינוס ערך טקסי נישואין בין חיילים ובין נשים נוצריות. כזכור, הרומאים רדפו תחילה את הנוצרים, עד שבמאה הרביעית לספירה היא הפכה לדת הרשמית של האימפריה הרומית. ולנטינוס הושלך אחר כבוד לכלא, ושם, על פי האגדה, הוא ריפא את ביתו החולה של הסוהר הראשי. לפני הוצאתו להורג הוא כתב מכתב פרידה לנערה ועליו חתם "מולנטינוס שלך".

מברק ברכה ליום ולנטיין, בריטניה, 1952

לא משנה מתי ואיך אבל כבר במאה ה-15 היה ה-14 בפברואר מוכר היטב כחג האהבה. עם הזמן, הפכה דמותו של קופידון (ארוס, אמור), אל האהבה המכונף במיתולוגיה הרומית, לסמל ליום ולנטיין. במיתולוגיה

הרומית מסופר כי ונוס, אלת האהבה והיופי, נהגה לשלוח את בנה קופידון להפיץ אהבה בעולם. בידו החזיק קופידון קשת וחצים קסומים, חץ אחד גורם לאהבה עזה, וחץ אחר דוחה אותה. אך כדי להגביר את האפקט ולשמור על הפתעה ומסתורין, נהגה ונוס לכסות את עיניו של קופידון כך שלא ידע במדויק במי הוא פוגע. כאשר קופידון יורה את חציו בעיניים מכוסות, הוא משקף את האקראיות והפתאומיות שבהם אנשים מתאהבים ומכאן נולד הביטוי "אהבה עיוורת". סיפור מיתולוגי זה מתואר בציור יפה של

הצייר טיצ'אן המוצג כאן על זוג בולים מסאן-מרינו.

לרגל החג היו זוגות מביעים את אהבתם על ידי משלוח של פרחים, דברי מתיקה וכרטיסי ברכה. כיום המתנות השתכללו, וסוחרים ממולחים מציעים מארזים המשלבים ורדים ושוקולדים בקופסא אדומה בצורת לב. ואם מדברים על שיווק טוב, גם תעשיות התכשיטים והבשמים החלו לקדם את יום ולנטיין כתאריך שבו אנחנו, כרומנטיקנים, אמורים לקנות תכשיטים יקרי ערך או בושם יוקרתי להביע את אהבתינו לבת הזוג.

חג אהבה שמח!!

בולי אהבה מצרפת בצורת לב עם פרסומת לחברת הבשמים Givenchy

קופידון, אל האהבה במיתולוגיה הרומית (ארוס במיתולוגיה היוונית) –
פסל של הפסל הצרפתי Étienne Maurice Falconet.
בול סמי-פוסטלי מצרפת עם תוספת תרומה לארגון הצלב האדום, 1950.

אז זהו הפעם!

נהניתם, ספרו לחבריכם, עוד יותר נהניתם, תרגישו חופשיים לשתף. לא נהניתם, אז אולי תהנו מסיפור הבא.

אז זהו, זה הסיפור של היום, ויש עוד אבל בפעם הבאה. אם בא לכם להגיב אז הנה קישור לשליחת מייל אלי:
[שליחת מייל](#)

תגובות, הערות, בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com

אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר

ניתן להוריד את כל הניוזלטרים הקודמים באתר ההתאחדות: <http://israelphilately.org.il/info.asp?item=489>

מוזמנים גם לבקר באתר: <https://stampandstories.blogspot.com>

אתר חדש בנושא גלויות של הסטריאוטיפ היהודי: <https://thejewishstereotypes.blogspot.com>

וגם בערוץ היוטיוב שלי: <https://www.youtube.com/channel/UCHGHIvoXTTM0rpyd3zW3IQQ>